

כדורסל

טובים. הקטנים

הגאום הציוני האחרון נסתיים. הטכס הי קצר והנאה עבר באופן חלקי, כשכל נואם חוזר בדיוק נמרץ על דברי קודמו: "צעי רים ישראלים שהעלו את כבוד האומה בעיני הגויים", "דגל כחול-לבן בראש התורן ב" מוסקבה", "בשורה לתפוצות", ועוד ועוד.

גירי בית-הגוי בפעולה למודים? אין צורך!

1200 המזמנים ומשמלמי-הכרטיסים (2,500 ל"י המקום) חיכו בסבלנות, מחאו מפעם לפעם כסיים, התאוו בלבם ב-14 הבחורים הבריאים בעלי ההופעה המשכונת. הציונות למרות שהיתה ציונות, היתה נכונה, והקהל ידע זאת.

"רחמנות עליהם!" "רחמנות עליהם, בחיי!" העיר אחד החובבים, כשראה את צעירי נבחרת תל-אביב עולים על המגרש. התל-אביבים נראו קטנים ורזים בחולצות ה"תכלת, לעומת הנופעת המשכונת. הציונות, ה"מוסקבאים". הקהל התפלל, בלבו, כי הם לא יתחרבו יתר על המידה.

אחרי כמה דקות של מישחק, פקח הקהל את עיניו. רגש הרחמנות התנדף. במקומו בא רגש שהפך מהערכה כמעט להערצה. הרזים הוכיחו את עצמם. הרזה והקטן ביותר, מספר 4, פשוט, איש הפועל תל-אביב, נתגלה כאמון הקליעה מרחוק. הוא נעזר על-ידי הבסחון המופרז של שניאור וחבריו, כובשי היבשת. הפיתגם האנגלי כי "שום דבר אינו מצליח כמו ההצלחה", הופי רך. גיבורי היום הוכיחו כי שום דבר אינו נכשל כמו ההצלחה.

43 סלים רזים. קרוב לסוף המחצית הראשונה הפך הדבר כמעט לשעוריה. נכ" חרת תל-אביב ניצחה את הלאומיים 19: 12. הטכניקה המצוינת של הנבחרת הלאומית היתה תאוה לעיניים. אולם הקהל היה צמא לסלים.

"לא רוצים פנטזיה! רוצים סלים!" קרא משהו בקול רם.

אולם ככל שהתקרב סוף ההתמודדות, גבר הנסיון על האמביציה. הגוף על הרוח. בה עזרו של פשוט על המגרש, ספגו התל-אביביים כל אחרי סל. בכל זאת הצליחו הרזים להכניס את כדורם 43 פעם לתוך סל האלופים, לעומת 48 הסלים של הנבחרת הלאומית.

הקהל, שהפך באופן ספונטאני אוהד התל-אביביים, הצטער כמעט בגלוי על התוצאה.

הם טובים, הקטנים!" נאנחה בחורה מגו' דלת. "אין דבר, הם יגדלו!" ענה מומחה, הסיק בזאת את מסקנת הערב: יש דור המשך למנצחי מוסקבה.

כדורגל

קוראים לו גירי

(ראה שער)

בחלל האוויר נשמעה שריקה ארוכה. כי 30 צעירים, בתלבושת ספורט, ובנעלי עור בעלות מסמרי שעם הפסיקו להשתעשע. העינים הופנו לעבר שער המגרש המדושה. כולם קרבו למרכז, יצרו חומה עגולה ש-באמצעיתה עמד גבר נמוך קומה, (1.55) ל" בוש בגד אמוץ כחלחל. הגבר השליך את ונב"הסיגריה שהיה בפי, קימט את מצחו, וזכרונות חכרי ארשת שלח את הצעירים לתוך קלחת האמון.

בשעות הבוקר הוא יושב במשרד מרווח בבנין עיריית יפו, כמנהל מחלקת-הרשימות. הפקידים מפנים את הקהל אל מר משה בית-הגוי, לבוש החליפה ועגוד העניבה. על מגרש הספורט, בשעות של אחר הצהריים קוראים לו פשוט גירי. הכינוי הקצר המבור טא ביראת קודש על ידי מאות צעירים ואלפי צופי כדורגל, חקוק היטב בלבם של אלה הקרובים אליו, ויקר להם עשרות מונים מ" אשר אותם בעלי המסעדות או הרוכלים ש-קיבלו מידו את רשיון עסקיהם.

גירי הקדיש כמעט את כל זמנו הפנוי לכי-דורגל. הכדורגל גמל לו שבטעניים, הכתירו כאחד המאמנים הטובים ביותר בארץ.

המולדה בחצר בית-מלון. לפני 40 שנה בערך, בקליש, במערה של פולין, הש-מיע משה בית-הגוי את קולו הראשון עלי-אומות. אז לא תיאר לעצמו איש מבני ה-משפחה כי משה יהיה מסוגל לצעוק אי-פעם כפי שעשה זאת בהיותו תינוק.

משה, שהיה הבן השני למשפחה בת של-שה אחים ושתי אחיות, בילה את שנותיו הראשונות בלימודי בית, תחת שבטו של מר-רה שנשכר על ידי אביו, כדורכן של המש-פחות היהודיות המתקדמות. בהיותו בן 8 החליטה המשפחה לעלות ארצה. האב, הבן הבכור נחום ומשה, יצאו לוינה כראש ה-על מנת להסדיר את גיירות העליה, ובתכני-תם לפגוש לאחר מכן את שאר המשפחה, לעלות על יחדיו ארצה. באותו פרק זמן, שלא-עלה על חדשיים, פגש משה בפעם הראשונה בחייו בכדור העור העגלגל.

וינה היתה מאז ומתמיד כעין בית-ספר גדול לכדורגל. האוסטרים היו תלמידיהם ה-מוכשרים ביותר של האנגלים, שיכללו את המשחק לבלי חכר, הגהיגו בו לראשונה את עיקרי הטכניקה המושלמת.

תקופה של חדשיים אינה דיה כדי ללמד נער בן 8 את תורת המשחק. אולם הסתכ-לות בכמה משחקים הספיקה לשני הנערים, כדי לעורר המולה בחצר בית-המלון שהפך למגרש זעיר שמרכזו ההתענינות בו היה צרור סמרטוטים אשר ודאי הורגש תפירונו במטבח הבית.

כאשר הגיעה המשפחה ארצה, בשנת 1920, נכנס גירי מיד לבית-הספר על שם אחד העם, בילה בו כשבע שנים, אך הכדור משך אותו יותר מלמודיו, והוא סיים את בית הספר העממי, בו התבלט ביחוד במשחק הכדור רגל, עבר למקוה-ישראל כדי להכשיר את עצמו לעתיד.

גירי לא היה ברוך גדול. הוא למד, עוד בהיותו ילד, כי בישראל עובדים את האדמה. שלוש שנות למידו במקוה-ישראל פתחו בגוף הצעיר נמוך הקומה, שרירי ברזל עטר-פי עור שחום, היסודות העיקריים בגופו של פועל שחור.

מאז היתה הטוריה למפרנסת היחידה של גירי. הוא עבד אצל גנן תל-אביבי, נשלח לעבודות שונות בנתניה וחדרה, ובהיותו בן 20 חזר לתל-אביב. שתי סיבות הניעו אותו לחזור: בקשתו של אחיו לעזור לו בתעשית הלבנים הקטנה שהקים, ומגרש הכדורגל של מכבי ברהוב סלמה.

גירי עבר את הדרך האר-כה המוליכה אל הקבוצה הראשונה במהירות מפליאה. הוא היה רז, שלט בכדור, קומתו הקצרה לא הפ-ריעה לו כלל, להיפך, היא עזרה לו לפלט את דרכו במהירות הבוק אל שער היריב. שנת 1932, סימנה מפנה בכדורגל העברי, מועד המכביה הראשונה התקרב ובא. ההת-ענינות גברה, ועמה גבר הרצון להתעלות לדרגה גבוהה יותר.

קרב משפחתי. מעטים זוכרים עוד כיום את פגישת נבחרות הפועל-מכבי ב-מגרש עטור הדקלים שבגבולה של יפו העי-רבית, 4000 צופים, שיא בימים ההם, שרכו את דרכם באבק הסמיך, אחריהם אף הרשו לעצמם לשלשל שילינג לנהג הערבי של ה-

מרכבה השחורה, בשכר נסיעה עד למגרש. 4000 הצופים הנלהבים, הלושם, כמעט כו-לם, בקפדנות, חבושים כובעים קצרי קטר היו ודאי מעלים כיום חיוך על השפתיים. אולם היה זה קהל ספורטאי למדי, שידע להעריך את ההגינות, והיה רחוק מתככים מפלגתיים.

כאשר עלה גירי עם קבוצתו, מכבי ישראל, על המגרש, נוכח כי אברהם אחיו הוצב כמגן שמאלי בקבוצת הפועל, ותפקידו לבלום את גירי. היה זה קרב משפחתי בו זכו האחים לתשואות סוערות, ומשנסתיים המשחק ללא הכרעה, (1:1) קם אחד החושבים התל-אביבים האמידים, הושיב את האחים במרכבה, הו-ביל אותם לביתם על חשבונו.

לגבי גירי היתה זו התחלה של קריירה מזהירה שארכה כשמונה שנים.

שנת 1934, מצאה אותו בבירות, בירתה של הלבנון, שם עמד הכדורגל על דרגה ב"י נוגית. אולם הארצישראלים נוכחו לדעת כי שופט לבנוני משול לשחקן ה"2 של הקבו-צה המקומית. גירי הבקיע את שער השוויון נגד המכללה הביירותית (1:1), ויומים לאחר מכן יצר ערוביבה בין מגיני קבוצת רנסנס, הבקיע שני שערים, עוד לפני נויספלד, חברו במרכז ההתקפה, להבקיע שניים נוספים. היה זה אחד הנצחונות המעטים (4:2) של קבוצה עברית מחוץ לגבולות הארץ שהגי-חה את היסוד למפעל הרבה יותר גדול כעבור שנה: ביקורו המוצלח של מכבי תל-אביב בארצות הברית.

איתה שנה (1936) הציף גל עליה גדול את הארץ. יהודים רבים החלו לחוש במימות שרקם היטלר באותם הימים, והדרו לו ר-ונו את חפציהם וביכרו להשתכן ב"מדרג הפלשתינאי" מאשר להרמס תחת מגפי קלג-סיו של הרוזן הנאצי.

הספיר הארץ-ישראלי הפיק תועלת רבה

מתהליך גדול זה. ספורטאים יהודים מכל קצות אירופה הגיעו ארצה, מילאו את השו-רות הדלילות בכוח עצום, בעל נסיון בין-לאומי. היו אלה שחיינים, שחקני כדורמים, סייפנים, אתלטים. אולם יותר מכולם בלטו כמה גברים חסונים, ילידי אוסטריה, ששינו במשך תקופה קצרה את כל צורת ענף ה-כדורגל. היו אלה שחקניה המהוללים של קבוצת הכוח וינה, הקבוצה היהודית הגדולה ביותר בתולדות הספורט.

גירי עבד באותו פרק זמן כנמל תל-אביב. הוא עמל קשה, העטיץ ארגוני תפוזים, פרק שקי סוכר, אולם מאומה לא היה ככל למנוע בעדו מלמהר אחרי העבודה המיגיעת למגרש הכדורגל שבצפון העיר. הוא היה מוקסם כאשר ראה את השחקנים החדשים בועטים ב"כדור, ואת עבודת מאמנו החדש, אגון פו-לאק, שנטש את הפעילות על המגרש, החל להטיף לשחקנים הפרימיטיביים את תורת הכדורגל הוינאי.

צלצול מחריש אזנים. בזכות שקי-דתו הובטח לגירי כרטיס נסיעה לארצות הברית. לגביו היתה זו חוויה עצומה. הוא רצה בכל מאודו לשחק, פיקפק בכך, לנוכח התגברות שקיבלה קבוצתו. אולם קשה היה להיות מאוכזב בעיר כמו ניו-יורק. הצעירים מארץ-ישראל רותקו ממש אל הגוף הבלתי רגיל, אל אלפי מקומות הבילוי, אל חידושי הטכניקה. בערב השני לשה תם בניו-יורק נכנס שלמה ארוי, מנהל הקבוצה, כיום מג-הל הקריה בירושלים, הוציא מכיסו שני כר-טיסי הזמנה הודיע: "חבריה, יש לי רק שני כרטיסים לתחרות האיגורף של ג'ו לוי-אייס, הפילו גורל."

גירי לא היה בר מזל, נלחה אל חבריו ה-נותרים לטיול בחוצות הכרך. כאשר עמדו בפנינת אחד הרחובות הסואנים, שמעו לפתע צלצול מחריש אזנים. היה זה מנדלי מריי

